

اصول عملکرد و راهنمای عیب یابی قطعات و سیستم های الکتریکی خودرو

استیر موئور (موئور پله‌ای)

معاونت خدمات پس از فروش
مدیریت مهندسی خودرو

کلید مدرک: ۱۵۷۶۳

۹۴ زمستان

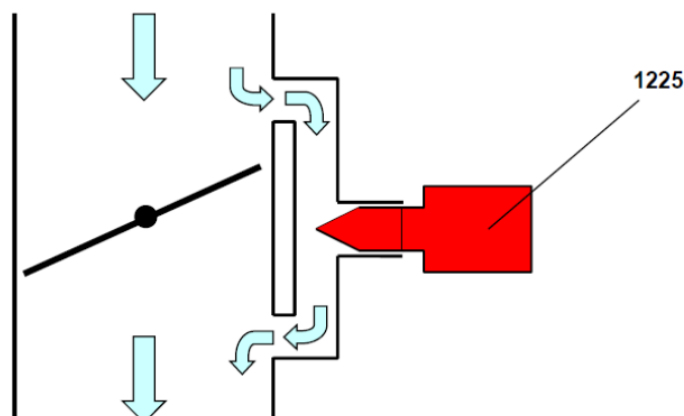
Main				IC02A 16w GY				Engine			
Function	Part	Connector	Pin Num	Wire Num	Interconnector	Pin Num	Wire Num	Pin Num	Connector	Part	Function
					1						Not Used
Gas Pressure Switch	8307	4WR	3	8055	2	8055	B23	90W BK	1320	Gas Pressure Switch	
Fuel Gauge	4310	6W BK	6	430	3	430	B48	90W BK	1320	Fuel Gauge	
Fuel Filter	4310	6W BK	5	431	4	B52	90W BK	1320	Fuel Filter		
Fuel Pump	4310	6W BK	3	121	5	121A	B3 10W BK	RLYs	Fuel Pump Relay		
Can Relay	R8033	10W BK	2A	1523	8	1523	AS 90W BK	1320	Can Relay Low Speed		
Fan Relay	R8033	10W BK	2B	1525	7	1525	A10 90W BK	1320	Fan Relay High Speed		
Fan Relay	R8033	3W BK	1								
Fan Relay	R8033	3W BK	1	1510	8	1510	A45 90W BK	1320	Cooling Fan Diagnose Signal Input		
Fan Relay	R8003	10W BK	5B								
Diagnostic Connector CAN L	C001	101W BK	14								
ABS CAN L	7020	38W BK	14								
Immobilizer CAN L	8208	8W BK	6	9019G	9	9019G	B57 90W BK	1320	ECU CAN L		
CAN L	IC23G	16W BK	14								
Diagnostic Connector CAN H	C001	101W BK	6								
ABS CAN H	7020	38W BK	26	9020C							
Immobilizer CAN H	8208	8W BK	5		10	9020C	B88 90W BK	1320	ECU CAN H		
CAN H	IC23G	16W BK	15								
Gas Pressure Switch	8307	4W BR	2	807	11	807	B87 90W BK	1320	Gas Pressure Switch		
Gas Pressure Switch	8307	4W BR	1								
Gas Pressure Switch	8307	4W BR	4								
OBD Connector Power	C001	10W BK	1								
Immobilizer Power	8208	8W BK	4	C142	12	C142	B29 90W BK	1320	VIGN (After Switch)		
IGN Power	IC2DA	9W BR	2B								
FS4	BF00D	8W BK	EB								
OBD Connector	C001	10W BK	7	1411A	13	1411	B56 90W BK	1320	OBD Connector		
Oil Pressure Sensor	FCM	15W BK	7A	410	14	410	2 2W GY	4110	Engine Oil Pressure Sensor		
Reverse Gear Switch	FCM	15W BK	6A	220	15	220	2 2W GY	2210	Reverse Gear Switch		
Reverse Gear Switch	FCM	15W BK	7A	1070	20	1070	2 2W GY	2210	Reverse Gear Switch		

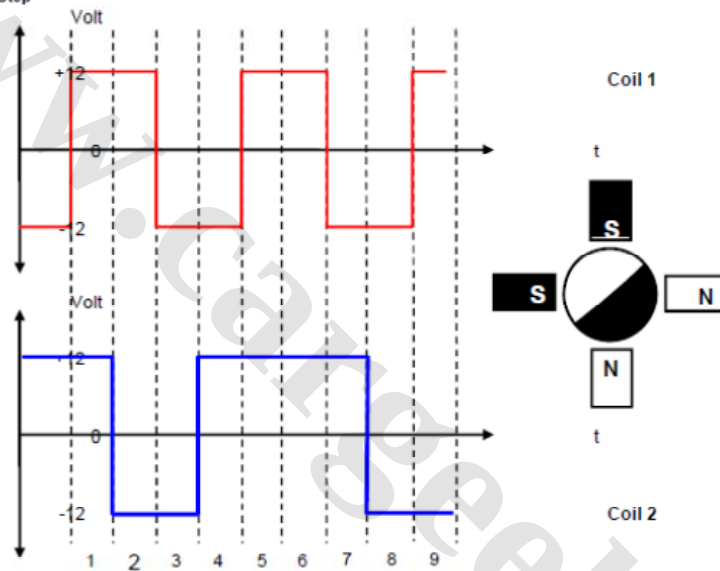
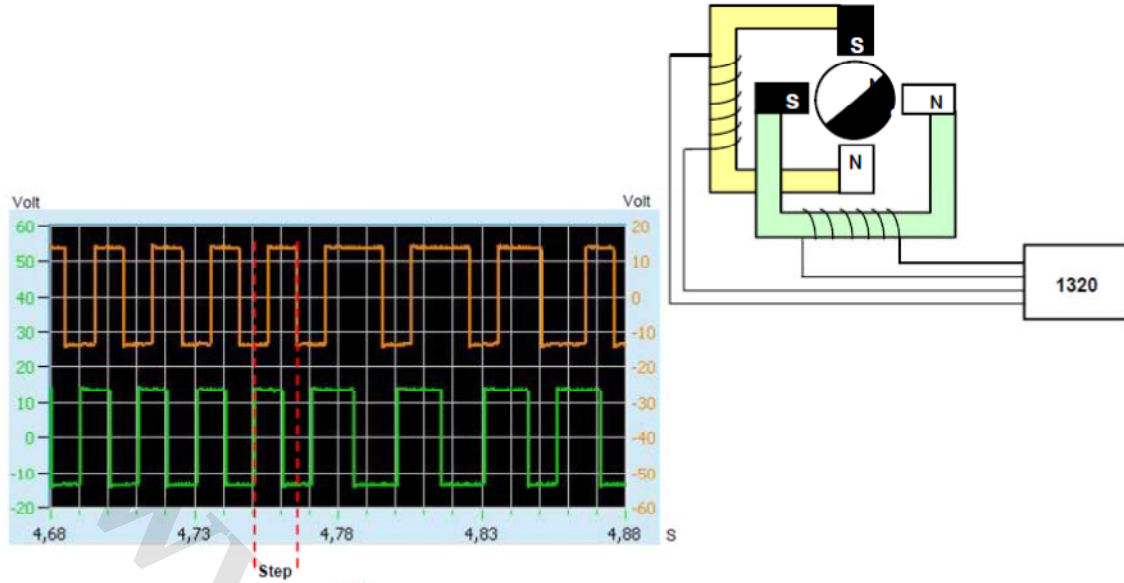
استپر موتور (موتور پله ای)

این موتور بر روی دریچه گاز نصب می شود و توسط ECU موتور کنترل می شود و جریان هوا را از مجرای کناری تعبیه شده در دریچه گاز کنترل می کند.

این موتور با دریافت پالس های الکتریکی مربعی (در اینجا پالس های مربعی با دامنه ۱۲ ولت ارسالی از ECU) یک مرحله می چرخد. موتور پله ای استفاده شده در خودروهای انژکتوری دارای پله های ۱/۸ درجه می باشند، یعنی با رسیدن یک پالس ۱۲ ولت مربعی یک مرحله معادل ۱/۸ درجه می گردد. برای چرخیدن یک دور کامل بایستی $(۳۶۰ = ۱.۸ * ۲۰۰)$ ۲۰۰ پالس به آن ارسال گردد.

استپر موتور ۲۰۰ مرحله حرکت خطی دارد که در هر مرحله (ارسال پالس) استپر موتور به اندازه ۰.۰۴ میلیمتر حرکت خطی دارد و بنابر این پس از ارسال ۲۰۰ پالس (۲۰۰ مرحله) سوزن استپر موتور به اندازه $(۸mm = ۲۰۰ * ۰.۰۴)$ جابجایی خطی (کورس استپر موتور) خواهد داشت.

	state 1	state 2	state 3	state 4	state 5	state 6	state 7	state 8	state 9
Coil 1	+12V	+12V	-12V	-12V	+12V	+12V	-12V	-12V	+12V
Coil 2	+12V	-12V	-12V	+12V	+12V	+12V	+12V	-12V	-12V
Rotor position									

وظایف استپر موتور:

- ۱- حالت ساسات: هوای لازم برای روشن کردن موتور در دمای سرد را فراهم کند.
- ۲- دور انتقالی: فواصل تعویض دنده و معکوس کشیدن در هنگامی که پدال گاز را در دورهای مختلف موتور رها می کنیم، جریان هوا در دور انتقالی برای جلوگیری از خاموش کردن و یا کپ کردن توسط استپر موتور صورت می پذیرد.
- ۳- جبران بار اضافه موتور: در مواقعی که از موتور بار اضافه می گیریم (مانند کولر و فرمان هیدرولیک) جبران افت دور موتور توسط استپر موتور می باشد.
- ۴- حالت IDLE: زمانیکه دریچه گاز کاملاً بسته است و موتور در دور آرام کار می کند، جریان هوا توسط استپر موتور تامین می شود.

معرفی انواع موتورهای پله ای

با توجه به وجود استپر موتورهای متفاوت موجود در محصولات ایران خودرو (وابسته به موتورهای مختلف) قابلیت جا به جا بستن آنها وجود ندارد و چنانچه استپر موتورها متناسب با موتورها بسته نشوند و جا به جا استفاده گردند به دلیل عدم آبندی (که علت آن تفاوتهای موجود در قسمت نوک استپر و محل حرکت استپر درون housing دریچه گاز می باشد) شاهد ایراداتی همچون بالا ماندن دور موتور- خاموش کردن- کپ کردن خواهیم بود.

عیوبی که در صورت خرابی استپر موتور در عملکرد موتور ظاهر می شود:

- ۱- در صورتیکه مسیر کنار گذر موتور به هر دلیلی از جمله گرفتگی شفت استپر موتور کاملاً مسدود شود، در هنگام استارت زدن با توجه به اینکه هوا نه از این مسیر قابلیت ورود دارد و نه از مسیر دریچه گاز، لذا هوایی وارد محفظه نخواهد شد و موتور روشن نمی شود.
- ۲- گیرپاژ نمودن شفت استپر موتور باعث عدم توانایی ECU در کنترل موقعیت استپر موتور گشته و با توجه به موقعیت شفت استپر موتور، باعث روشن نشدن خودرو و یا کار کردن در دوری بالاتر از دور تعریف شده در ECU در حالت دور در جا خواهد گشت.

۳- در حال کار کردن موتور در دور درجا با فعال ساختن کمپرسور کولر، موتور دچار لرزش شدید می شود و یا خاموش می گردد.

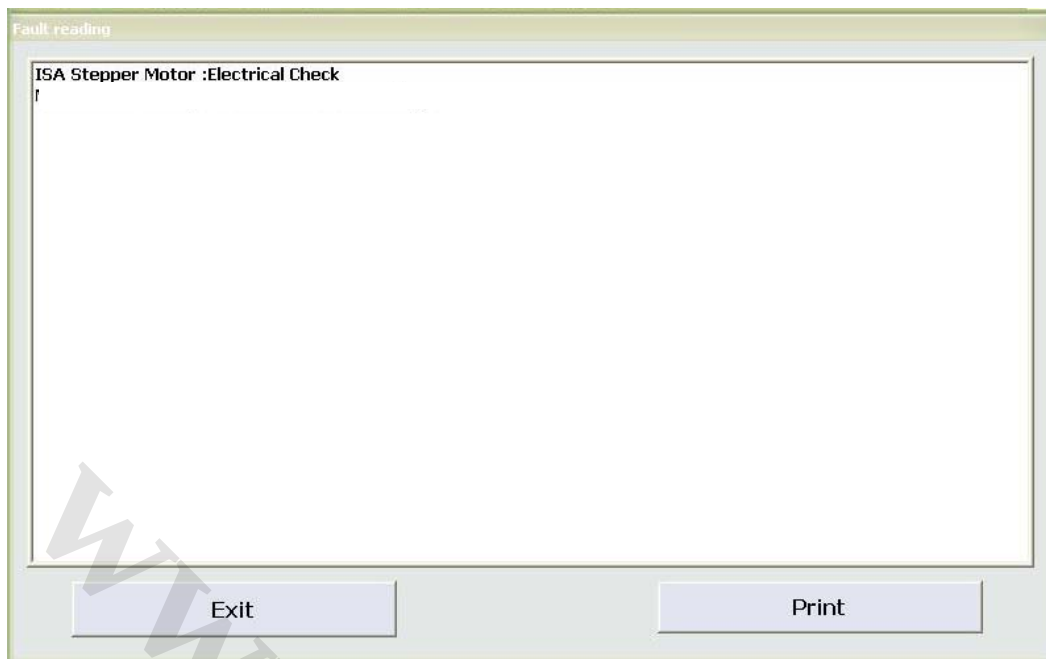
۴- در هنگام رانندگی در دورهای بالا یا بارهای زیاد موتور مانند حرکت در سربالایی، با برداشتن پا از روی پدال گاز بصورت ناگهانی، موتور دچار سخته می گردد.

عیب یابی استپر موتور بر روی خودرو:

مقاومت دو سر هر سیم پیچ (پایه های ۱ و ۴ یا ۳ و ۲) بایستی بین ۴۵ تا ۵۵ اهم باشد. در غیر اینصورت استپر موتور ایراد دارد و باید تعویض گردد.

در صورتیکه در خواندن خطا با دستگاه عیب یاب، خطای مربوط به استپر موتور رویت شد، قبل از تعویض استپر موتور حتماً سیمهای ارتباطی بین ECU و استپر موتور را مطابق اطلاعات فنی ۶۷-۱۳۹۴ و نقشه های شماتیک مربوط به سیستم سوخت رسانی مد نظر بررسی نمایید.

به عنوان نمونه در سیستم سوخت رسانی زیمنس، پایه های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ استپر باید به ترتیب به پایه های ۶۱ و ۶۲ و ۲ و ۶۲ از ECU وصل باشد.

در صورت عقب نشینی پین های مربوط به استپر موتور، یا اتصال به مثبت شدن یا اتصال به بدنه شدن هر کدام از این سیمها با توجه به وضعیت قرارگیری استپر موتور ممکن است ایراداتی مانند گاز خوردن در دور درجا و یا روشن نشدن خودرو اتفاق بیفتد.

قابلیت انجام تست عملگر از منوهای ECU برای استپر موتور وجود دارد. همچنین پارامتر مربوط به آن نیز در منوی پارامترهای مربوط به هوای ورودی در ECU وجود دارد.

Air intake information		
Parameter	Unit	Value
Idle Speed Regulation		176.56
Idle Speed Adaptation		175.33
Stepper Motor Position	step	27.0
Idle Speed Adaptation with A/C		-82.30
Canister Purge Valve Opening		0
Canister Loading Mean Value		2999
Target Of Stepper Motor Position	step	27.0
Exit		

طریقه تعریف کردن (لرن کردن) استپر موتور:

بعد از هر سرویس (تمیز کردن) و یا تعویض استپر موتور و حتماً بعد از اطمینان از نداشتن خطای استپر موتور بر روی ECU طی مراحل ذیل اقدام به لرن استپر نمایید:

۱- ابتدا بوسیله دستگاه عیب یاب و از گزینه تست عملگرهای ECU یک مرتبه استپر موتور را فعال نمایید.

۲- سوئیچ را به مدت ۱۰ ثانیه باز نمایید.

۳- سپس سوئیچ را به مدت ۱۰ ثانیه ببندید.

۴- بعد از آن سوئیچ به مدت ۱۰ ثانیه باز و بدون فشار دادن پدال گاز خودرو را استارت بزنید.

نکته ۱: در خودروهای با ECU زیمنس بعد از نصب استپر بایستی یک بار برنامه adaptive value reset را اجرا نمایید.

نکته ۲: برای استپر موتورهای شرکت ایرکاسنعت (ایران کاربراتور) زمان های باز و بست سوئیچ ۱۵ ثانیه می باشد.

روش نگهداری دوره ای استپر موتور

۱- دو عدد پیچ قطعه استپر موتور را باز نمایید.

۲- محل قرار گیری استپر موتور بر روی بدنه دریچه گاز را تمیز نمایید.

۳- استپر موتور را طبق دستورالعمل ذیل تمیز نمایید.

دستورالعمل سرویس و نگهداری استپر موتور:

۱- به هیچ عنوان نوک استپر موتور را نچرخانید و همچنین بر روی شفت آن فشار وارد نکنید، دنده های شفت فلزی استپر قسمتهای پلاستیکی موتور را از بین می برد و استپر به اصطلاح هرز می شود و دیگر حرکت رفت و برگشتی ندارد.

۲- به هیچ عنوان برای تمیز کردن استپر موتور از محلولهای شیمیایی (بنزین-تر-نفت-تینرو...) استفاده نکنید زیرا گیرس مخصوص موجود بر روی شفت فلزی را از بین می برد و شفت فلزی استپر موتور با قسمت پلاستیکی موتور ایجاد سایش می کند.

۳- در سرویسهای دوره ای خودرو بهتر است محل تجمع بخارات روغن و آلودگیهای نوک استپر و محل نشستن آن توسط یک دستمال خشک و پارچه ای بصورت خیلی آهسته بدون فشار وارد کردن به شفت تمیز شود.

۴- هیچ گاه در زمان جدا بودن استپر موتور از محل خود، کانکتور آن را وصل نکنید . زیرا در صورت باز کردن سوئیچ محور استپر موتور خراب می شود .

۵- برای مشاهده عملکرد استپر موتور نباید محور استپر موتور با دست نگه داشته و سوئیچ باز شود.

۶- از روغن کاری و یا گریس کاری محور استپر موتور اجتناب نمایید.